

„Hvem har givet Dem Ret til det, vil De øjeblikkelig forsvinde, hvem er De?“ — „Hvem jeg er, det ved De vel nok.“ — „Det ved jeg ikke.“ — Saa siger han: „Har De ikke set Plakaterne udenfor?“ — „Er der Plakater udenfor?“ — „Ja, der er.“ — „Hvem er De for Resten?“ — „Jeg er Forstanderen paa Jægerspris.“ — „Saa, nej det er umuligt, det tror jeg ikke paa, for Forstanderen er en høflig Mand, det nærer jeg ikke Tvivl om. Men jeg skal nok gaa om lidt, naar jeg har talt med denne Dame.“ — „Hvor tør De indlade Dem i Samtale med den Herre?“ siger han til hende. Hun bliver naturligvis noget forlegen. „Hvad har De for øvrigt at tale med hende om? De kan spørge mig, saa skal jeg give Dem Oplysninger.“ Det var paa militærisk Façon. Mandens Væsen var saadan; bag denne haarde Skal, bag dette abrupte, dystre Væsen var der alligevel en Kærne. Han forstod sig ikke paa at have med Børn at gøre, men det var heller ikke ham, der havde det egentlige Ansvar, det var Bestyrelsen. Jeg tror nok, jeg opnaaede for Fasangaardens Vedkommende, at Damen kom bort derfra, og at der blev indført nogle Forbedringer.

Men det er ikke disse Smaareformer, der kan gennemføres ved Henvendelser fra den ene eller den anden eller ved kritisk Omtale i et eller andet Dagblad, som er det væsentlige i denne Sag. Det væsentligste i Spørgsmaalet om Jægerspris er, at man i mange Tilfælde i Sultens Navn har tvunget Mødre og Fædre til at afstaa deres Børn, som de gerne vilde beholde i deres Hjem. Jeg skal anføre et Par Eksempler.

Der arbejdede ude paa Jægerspris i Avlsgaarden en Mand ved Navn Peter Herløv. Han blev dræbt ved Træfældning i Skoven. Hans Dagløn var 1 Kr. og 1 Kr. 25 Øre, vekslende Sommer og Vinter. Hans Enke stod tilbage med 4 Smaabørn i Alderen 1—3—5—6 Aar. Der var 2 Smaa piger. Selvfølgelig efterlod den dræbte Mand sig ingenting, Lønnen forslog neppe til det daglige Underhold. Nu gaar Enken til Stiftelsen Jægerspris' Bestyrelse og anmoder om en Hjælp af 100 Kr. om Aaret til sine 4 Børn indtil deres Konfirmation. Et saa dristigt Forlangende havde man aldrig tænkt sig kunde fremsættes, og der siges straks Nej. Saa gaar hun i sin Nød og Fortvivlelse til Sogneraadet. Skønt det ogsaa afviste hende, gjorde Formanden — han har i øvrigt senere dybt beklaget, at de ikke traadte til — det dog paa en høflig Maade. Man sagde,

hvad man til en vis Grad kan forstaa: Deres Mand har arbejdet under Jægerspris og har faaet en lille Dagløn; naar han er blevet dræbt under Arbejdet der, er intet mere rimeligt, end at De faar Hjælp derfra. Hun gik paany til Stiftelsen, skrev til den, bad om 50 Kr., men ogsaa de 50 Kr. blev nægtet hende. Derimod sagde man til hende: De kan faa et eller to af Deres Børn paa Jægerspris. Men hun vilde ikke af med noget af sine Børn, havde ikke noget at undvære. Hvem har Børn at undvære? Hvilken Mand af denne Forsamling, som dør bort fra Hustru og Børn, tror, at hans Hustru har et Barn at undvære, hvor udmærket end den Anstalt eller Stiftelse kan være, hvor man mener, at Barnet skal anbringes? Hun maa imidlertid, tvunget af Sult og Nød, give Afkald paa to Børn, underskriver en Blanket, hvorefter hun frafalder sin Moderrettedighed overfor dem. Jeg har talt med begge de paagældende Kvinder. Den ene er gift oppe paa Skagen, den anden er gift ude paa Amager. Jeg skal gerne opgive deres Adresser, hvis ærede Medlemmer, f. Eks. det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen), kunde ønske at tale med dem. Derigennem vilde det ærede Medlem og andre ærede Medlemmer faa at vide, hvad de stakkels Kvinder har gennemgaaet. Paa forskellig Tid har jeg talt med dem, uden at den ene kunde vide, hvad den anden i Forvejen havde sagt til mig. Det var et totalt Billede af den dybeste Nød, Sjælenød, Lidelser og Haardhed, hvad de har gennemgaaet paa den Plejeafdeling, hvor de har været. De tilføjede begge, og deres Mænd, som naturligvis har vundet deres Fortrolighed, bekræftede det: Da visaa var kommet ud fra Jægerspris, 16 Aar gamle, havde vi ogsaa mistet vor Moder. — Det kan enhver forstaa, og det vil jeg gerne bede ærede Medlemmer forstaa, at naar et Barn tages bort fra Hjemmet i 4—5—6—7 Aars Alderen til en Institution og bliver der til 14—15—16 Aars Alderen og saa vender tilbage til sit Hjem, modtager Hjemmet ikke Barnet som et Barn, der har været borte nogle Maaneder eller et halvt Aars Tid; nej, det er blevet fremmed for Moder og Fader, thi det er ikke blevet dannet og udviklet saaledes, som de havde ønsket det.

Ganske fortvivlede Forhold er Børnene i mange Tilfælde gaaede ind til. Naar man fra den Side, som forsvarer Jægerspris — og jeg forstaar godt, at man stiller et Forsvar op — blandt andet har henvist til den Redebonhed, der stedse baade tid-